

loodsen zo slecht was 'dat de weggelopen olie met volle vaten uit de sloten wordt opgeschept'. Daarbij meende hij te moeten attenderen op het oppompen van petroleum uit de schepen 'dat zooveel bijdraagt om de haven daarmee te overdekken'.⁴²⁾ De woede van de aannemer werd er waarschijnlijk niet minder op toen de reder van de 'Niederrhein 12' hem aansprakelijk stelde voor de geleden schade omdat de aak bouwmaterialen voor Tienhoven had vervoerd.

Benedenwaarts de stad aan de rivier

Precies als in de voorgaande gevallen, toen het gemeentebestuur de stille wens had gevoeld om de op- en overslag van petroleum naar elders te verbannen, nodigde ze ook dit maal weer enkele specialisten uit om een onderzoek uit te voeren. Het thema voor het onderzoek was ditmaal: 'de mogelijke verontreiniging van het water in de bassins der drinkwaterleiding met petroleum'.⁴³⁾

Op 15 augustus 1874 huurden de commissieleden Stieltjes, Rietbergen en Hoogewerff een roeiboort en togen op pad om 'proefondervindelijk' vast te stellen in hoeverre de twee terreinen op Feijenoord 'petroleum in de Maas afvloeiende en met eb en vloed medegevoerd wordende, bij het gedurende de eb inlaten van water in de bassins der drinkwaterleiding, in die bassins kan geraken'. De drie mannen in de boot getuigden over een onverschrokken onderzoekersaard te beschikken. Niet alleen namen ze de vrijheid om het verontreinigingsprobleem grondiger te onderzoeken dan in de oorspronkelijke opdracht omschreven stond, maar ze getroostten zich bovendien moeite hun bevindingen te vertalen in adviezen om vervuiling van bodem en water in de toekomst te voorkomen.

Om het probleem te onderzoeken, dumpten de heren petroleum en teer op het water en volgden de stromingsrichting. Hun conclusie was dat de petroleum de prise d'eau van het drinkwaterleidingbedrijf bij eb noch bij vloed kon bereiken vanwege de heersende stromingen. En na hun opdracht hiermee vervuld te hebben, moest hun toch nog iets van het hart: 'Het water in het haventje bij de drinkwaterleiding vonden wij geheel met petroleum bedekt. Midden op de Maas (...) schepten wij petroleum in groote hoeveelheden van het water'. Ze besloten tot een expeditie naar de verontreinigingsbron, roeiden naar Feijenoord, gaven hun ogen goed de kost en namen interviews af. 'De schromelijke verontreiniging, die de petroleum-bergplaatsen, ingericht als de nu